

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Qiryah ne'emanah

kolel Nevi'im u-khetuvim

Sefer Yehoshu'a

Shelomoh ben Yitshaq

Fyorda, 5565 [1804/1805]

ינ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9618

ביתוריש את הפנעני כי רכב
ברזל לו כי חזק הוא :

יח (א) ויקהלו כל עדת בני
ישראל שלה וישכיבו שם

את אהל מועד והארץ נכבשה
לפניהם : (ב) ויהיו בני

ישראל אשר לא חלקו את
נחלתם שבעה שבטים :

(ג) ויאמר יהושע אל בני ישראל
עד אנה אתם מתרפים לבוא

לרשת את הארץ אשר נתן
לכם יהוה אלהי אבותיכם :

(ד) הנו לכם שלשה אנשים
לשבת ואשלחם ויקמו ויתהלכו

בארץ

רשי

יח (א) והארץ נכבשה , כתם רשי
משקבע המשכן היתה הארץ כבושה

לכבוש ע"כ . אם כן לא היתה הארץ כבושה
עדיין , וכן נאמר ויהי אחרי מות יהושע וישאו

מי יעלה לנו בתחילה להלח' בכנעני (שופטים
ח' א') הרו שהוצרכו עוד להלחם , וככל זאת

אמר יהושע אל החלק , ועתה הניחה' לאחיב'
כאשר דבר , פנו וסעו לכם ארץ אחותכם ?

(להלן כ"ד) וכראה שאחר שכבש יהושע ל"א
אלכים נשארנו אך מחנות אחרים וערים נפרדות

כמוגו , ולא יכלו התיבג לפני ישראל , אם ישמרו אך את דבר ה' והיתה ארץ כן הארץ
כנפשת והיה ראוי לתרגם : (כאכדעם דאז לאכד זאפיל אלס עראכרט וואר) . מתרפים ,
מעבין רפה ידיים , כמו מתרפה במלאתו (משליי"ט) . כלו' עדמתי תשבו בנתיכם ,
ותניחו את הארץ מבלתי בוא לרשתה . (ד) לפי נחלתם , לשבעה חלקים , כ"א
למטה

בדידונ קענען , דען דוא ווירסט דען
כנעני : אויסטרייבן , אדהונגעאלטט
ער אויורנע וואגן האט , אונד מעכטיג

יח (א) הוא גאנצע גמיינע דער קינד
ישראל פערואמלטע ויך נאך שלה ,
אונד שטעלטן דא דאז שטופטסעלר

אויף , נאכדעם דאז לאנד עראכערט
פאר איהם דא לאנד (ב) גון ווארן
נאך זיבן שטעמע אונטער דען קינדן

ישראל'ס אייביג , וועלכע איהר עהב
טייל נאך גיבט גמיינט האטן .

(ג) דא שפראך יהושע צו ישראל :
וויא לאנג נאך ווערט איהר נאכלעסיג
זיין אים הינזעהן , דאז לאנד איז

בויע צו נעמן , דאז אייך דער עוויגע ,
דער גאט אייערער פֿעטר איינגעגעבן ?

(ד) וועהלט דרייא מענר אויס יערס
שטאמע , איך וויל זיא אבשיקן , דאס
זיא דאז לאנד בערייט , עם נאך דען

בהעריגן באור

לא יוכלו להלחם בהר . וברבות הימים יהיה
לך גם תולדותי , כי תורי את הכנעני , אע"פ
שרכב ברזל לוחזק הוא :

יח (א) והארץ נכבשה , כתם רשי
משקבע המשכן היתה הארץ כבושה

לכבוש ע"כ . אם כן לא היתה הארץ כבושה
עדיין , וכן נאמר ויהי אחרי מות יהושע וישאו

מי יעלה לנו בתחילה להלח' בכנעני (שופטים
ח' א') הרו שהוצרכו עוד להלחם , וככל זאת

אמר יהושע אל החלק , ועתה הניחה' לאחיב'
כאשר דבר , פנו וסעו לכם ארץ אחותכם ?

(להלן כ"ד) וכראה שאחר שכבש יהושע ל"א
אלכים נשארנו אך מחנות אחרים וערים נפרדות

כמוגו , ולא יכלו התיבג לפני ישראל , אם ישמרו אך את דבר ה' והיתה ארץ כן הארץ
כנפשת והיה ראוי לתרגם : (כאכדעם דאז לאכד זאפיל אלס עראכרט וואר) . מתרפים ,
מעבין רפה ידיים , כמו מתרפה במלאתו (משליי"ט) . כלו' עדמתי תשבו בנתיכם ,
ותניחו את הארץ מבלתי בוא לרשתה . (ד) לפי נחלתם , לשבעה חלקים , כ"א
למטה

מארגן, וועלכס איהנן משה דער דיהנר
 דעס עוויגן גגעבן האטע. (ח) אלס נון
 דיא לייטע ויך אויפמאכטן. אונד ריזן
 וואלטן, בפאהל יהושע ריזן, וועלכע
 הינגעהן זאלטן דאז לאנד צו בשרייבן,
 וויא פאלגט: געהט הין דורכרייזט דאז
 לאנד, בשרייכט עם, אונד קאמט
 דאן צו מיר צודיק, איך וויל אייך ווא דאן,
 היר אין שלה לאזע ווערפן, פאר דעם
 עוויגן. (ט) דיא לייטע גינגן, דורכ-
 רייזטן דאז לאנד, בשרייבן עם אין איינם
 בוכע, נאך דען שטעמן, אין זיבן אב-
 טיילונגן, אונד קאמן ווא דאן צו יהושע,
 אינ'ס לאנד נאך שלה. (י) נון ווארף
 יהושע איהנן לאזע אין שלה, פאר דעם
 עוויגן אונד פרטיילטע דהיר דאז לאנד
 אונטד ישראל, נאך איהרן, אבטיילונגן.
 (יא) פאלגענדס לאז טראף דעס שטאם
 דער קינד בנימן, נאך איהרן גשלעכע
 טרן. דיא גרענצען איחרס לאזעס
 ווארן, צווישן דען ועהנן יהודה'ס אונד
 דען ועהנן יוספ'ס. (יב) געגן נאָרדן
 פינג דיא גרענצע אן, פאָס ירדן,
 צאג

לירדן מורחה אשר נתן להם
 משה עבד יהוה: (ח) ויקמו
 האנשים וילכו ויצו יהושע את
 ההלכים לכתב את הארץ
 לאמר לכו והתהלכו בארץ
 וכתבו אתה ושובו אלי ופה
 אשליך לכם גורל לפני יהוה
 בשלה: (ט) וילכו האנשים
 ויעברו בארץ ויכתבוה לערים
 לשבעה חלקים על ספר ויבאו
 אלי יהושע אל המחנה שלה:
 (י) וישלך להם יהושע גורל
 בשלה לפני יהוה ויחלק שם
 יהושע את הארץ לבני (ס"א)
 לפני ישראל כמחלקתם:
 (יא) ויעל גורל מטה בני בנימן
 למשפחתם ויצא גבול גורלים
 בין בני יהודה ובין בני יוסף: (יב) ויהי להם הגבול לפאת

באור

צפונה

רשי

(י) כמחלקותם, כמחלקות ההלכים
 לכתוב את הארץ. והנה היה הגורל לבנר
 מקום כחלת שבת ושבת, והחלוקה להרבות
 לרב, ולהמעט למעט, כעין שכתוב, לרב
 מרבה וגו'. (יא) ויעל, וכן וינא גבול
 גורל, כגד הגורל אשר העלו מן הקלפה וטפל

כיס: (יב) ויהי להם הגבול לפאת צפונה.
 ויהי מצד גבול הצפוני שלהם מן הירדן שבמזרח
 שמתיל המינר ועלה אל כתף יריחו משמן ועלה
 משם אל המערב אל עבר יריחו ומשך החוט
 בצפונת של יריחו כשאלת יריחו לפניו מן החוט
 כחלק

מכלל יופי

יח (ו) ויריתי, והשלכתי: (ח) ויקמו, וכאשר קמו האנשים ללכת
 הוהירם ואמר להם כך וכך תעשו: ופה אשליך, הנה: (יב) מדברה,
 הב"ת בפתח אע"פ שאחריו נח, ובא כן לפי שהוא סמוך, רצונו לומר למדבר בית
 און

צפונה מן הירדן ועלה הגבול
 אל-פתח יריחו מצפון ועלה
 בהר יבנה והיה הצאתיו מדברה
 בית און : (יג) ועבר משם
 הגבול ליהודה אל-פתח ליהודה
 נגבה היא בית אל וירד הגבול
 עטרות אדר על ההר אשר
 מנגב לבית-חרון תחרון :
 (יד) ותאר הגבול ונסב לפאת-
 ים נגבה מן ההר אשר על-פני
 בית-חרון נגבה והיה הצאתיו
 אל-קרית-בעל היא קרית
 יערים עיר בני יהודה זאת
 פאת-ים : (טו) ופאת-נגבה
 (והיו ק') (והיו ק')

צאג זך דינאוף , אן דיא נערדליכע
 זייטע פאן יריחו , אויף דאז גבירגע ,
 דאן העראב אויף דיא אבענדזייטע ,
 אונד רייכט ביו צור וויסטע בית און .
 (יג) פאן דא ליף דיא גרענצע גען לוז ,
 אן דיא מיטטאגזייטע דער שטאט הין ,
 דיא יעצט בית אל הייסט , זאראן נאך
 עטרוח אדר , אויף דאז גבירגע , וועלכס
 אן דער מיטטאגזייטע פאן אונטר בית
 חרון ליגט . (יד) היר ווענדט זיך דיא
 גרענצע אן דיא אבענדזייטע , געגן
 זירן , פאס בערגע נעמליך , דער אויף
 דער זירזייטע פאן בית חרון ליגט ,
 אונד ענדעט זיך , בייא קרית בעל , אדר
 קרית יערים , אייגר שטאט דער זעהנע
 יהודה ; דיועס אויט דיא אבענדזייטע .
 (טו) דיא זירליכע גרענצע פענגט אן
 פאן דער זייטע קרית יערים'ס , ווייכט
 אויס דעם מעערע

מקצה קרית יערים ויצא הגבול
 ימה

באור

רש"י

הגבול כהר , וירד ממנו נכד מערבנו . (יד)
 לפאת ים נגבה , לבא לכא' כנב . (טו) ויצא
 הגבול ימה , כתב רש"י אל ים אחד ולא ידעתי
 אל איהו ים ע"כ . ואומר אני שהוא ים המלח
 לא

בחלק בנימן : מדברס בית און . למדנד של בית
 און : (יג) ויבד משס . לצד המערב לווה : אל
 כחף לווה נגבה היא בית אל . שקראה יעקב ולא
 זו היא בית אל שאלל העי סהרי אומר בגבול יוסף
 וילא מבית אל למדכו שניס היו ולוו לא בחלק בנימן
 היתה סהרי חוט המגר מלוו ולפניס הוא כמו שהיא
 אומר אל מכתף לווה : מנגב . החוט הולך בדדומה
 של לוו כמאלת לוו מן החוט ולחוץ ככאלת בני יוסף ובית אל
 (יד) ותאר הגבול וכבב לכאת ים נגבה . ביעטרות אדר כלה אורך האשכנזי מן המזרח למערב ומשם כסב החוט
 לגבול המערב של בנימן לילך נגבה מן האפון לדרום חוט המערבי מן הסר אשר על פני בית חרון נגבה
 מן הסר אשר בדדומה של בית חרון משם הים מתחיל מקצוע מערבית לפנות של בנימן וכל לו החוט משפון
 לדרום : והיו תוצאותיו . מקצוע מערבית דדומית שלו אל קרית יערים של יהודה כמאל רוחב גבול בנימן
 כוטל כל רוחב הארץ שנין יהודה לאפריס גבול דדומי שלו עס גבול לפנות של יהודה ושם היתה ירושלים
 כמו שאמור למטה בענין לפיכך היו לפני השבטים חלק בהונגבול לפנות של בנימן ודרומי של אפרים
 כוגעין זה כזה ושם היתה שילה בחלק אפרים כמה שאמר ויסוב משכן שילה וגומר וימאס כאלל יוסף
 וכסבת אפרים לא כהר ואף לבנימן היה בו חלק וכן שנינו בשחיטת קדשים בשלשה מקומות שרתה להם
 שכינה לישראל בשילה וכוכ ובית העולמים וככולן לא שרתה אלא בחלקו של בנימן : ואת פאת ים .
 רוח מערבית מעשרות אדר עד קרית יערים ופאת נגבה ומילד דדומי לבנימן והוא לפנות של יהודה
 וכל התחומין הסמוין כאן נטמו בלפנות של יהודה וכל מקום שכתוב כאן וירד כמות ביהודה ועלה
 לפי שכלן הוא מוכה אן השערפ למזרח ושם נגבה מן המזרח למערב : (טו) וילא הגבול ימה . אל ים

אחד

ימה ויצא אלמעין מי גפתוח :
 (יז) ויצא הגבול אל קצה ההר
 אשר על פניו גי בין הנהם אשר
 בעמק הפאים צפונה וירד גי
 הנהם אל הכתף תיבויסי נגבה
 ויצא עין הגל : (יח) וחתר מצפון
 ויצא עין שמש ויצא אל גלילות
 אשר נכח מעלה אדמום וירד
 אמן בסן בין תאובן : (יט) ועבר
 אל רכתף מול הערבה צפונה
 וירד הערבה : (כ) ועבר
 הגבול אל סתף בית הגליל
 צפונה והיה וחתר אומי הגבול
 אל לשון ים סמלח צפונה אל
 (כ) והיה גבול גגב : (כ) והיה גבול אחו לפאת

צו , הין נאך דער קוועלע דעם וואסער
 גפתוח - (טז) ואתאון הינאב, צום פוסע דעם
 בעתגס, דער פאר דעם טאהלע בן הנם,
 אן דער נצההנייטע דעם גרונדס רפאים
 גיט, ליינט הורה ראן טאהל הנם
 אן דיה מיטטאגנייטע פאן יבוס דין,
 דיונאב צור קוועללע רגל : (יז) היה
 ווערט ויא זין נאך דווערדס נאך עין
 שמש, וויילט אום גאך גלילות, מעלה
 אדומים געגנאיכר, הינאב נאך דעם
 שטיין כוהן דעם זאהנס ראובן
 (יח) נאראן אן דער נאך דווערדע דער
 עבוע פארבייא, הינאב נאך ערבק
 (יט) פאן דא אן דא מיטטערנעטליכע
 ייטע פאן כות חגלה, ראן ענדט זין דא
 גרענצע, אן דער צונגע דעם זאלע
 בעערס, געגן מיטטערנאלט, אים
 זידליכן ענדע דעם ערנס, דעם איוט
 דא זידליכע גרענצע, (כ) אונד אויך
 דער
 קנה חיתרון נגבה זה גבול גגב : (כ) והיה גבול אחו לפאת

מחפשי שלום ימיהם יצאו ויהי אחיזה קדמה באור

אחר ולא ידעתי אי זה ים הוא : (יט) א לשון
 ים סמלח כסופה, בפסוקה של לשון כמאל כל שלשון
 בחלקו של יהודה : א קנה חירון, מקום שהירדן
 כוסל בים המלח והוא נמתק מקצתו מרחה, כסופה
 ליהודה וכין הוא מוכה מקצתו, דרומית מורחית
 נכישון : (כ) (סירדן) וגבול חנתו לפאת קדמה,
 1777

לא שאמר כאן כי היה תובלותיו ים המלח,
 אלא שלח כמאך קום דרומי ממערב למזרח
 פוכס הירדן, כ"א למזרחית דרומית, נוכח
 ים המלח, כאשר יראה הקורא כמפה אשר
 בסוף הספר, וטעם ימה, פנה הגבול משם
 אל כד הים, והעד כי היה תובלותיו אל לשון
 ים המלח כסופה, (להלן י"ט) - (יז) ויצא על גלילות,
 הוא בעצמו גבול דרומי לבנימין לקר גלילות גגל, ומלבד זאת יש חלופים אחרים בכתיבת
 גבול דרומי כאן, וגבול כפין אס, (יח) וירד הערבתה, הוא בית ערבה הנו בגבול יהוד'
 והנה ערבה ת"מיש, ובמך המישור היה ושמה בית ערבה, לכך ת"י כאן לערבתא
 (כב) ובית

מכלל יופי

און : (יז) אל גלילות, שם מקום נקראו, לענין ידוע אצלם : כי גבול
 יהיה לו גבול, (בא עם הסקף בחולם כשהמלה איננה זעירא ולא מלעיל ט'
 (כד) וכפר

דער מאָרגענווייטע, מאַכט דער ירון דיא
 גרענצע, דיום אויסגון דאו ערבע דער
 זעהנע בנימין, מיט דען גרענצן אומ
 הער, נאך איהרן פֿאַמיליען.
 (כא) דיא שטעטע דעם שטאמם בנימין
 נאך דען גשלעכטרוין זינד: דיחוח, בית
 הגלה, אונד עמק קציץ.
 (כב) בית ערבה, צמרים אונד ביה
 אל. (כג) עוים, פרה, אונד עפרה.
 (כד) כפר עמוני, עלני אונד גבע,
 צוזאמן צועלף שטעטע, מיט דען
 דערפון דאז. (כה) ואראן גבעון,
 רמה אונד בארות. (כו) מצפה,
 כפירה אונד מצה. (כז) דקם ירפאל,
 אונד הראלה. (כח) צלע, אלף,
 יבוס, אדר ירושלים, גבעת אונד
 קרית. צוזאמן פֿירצערין שטעטע,
 אונד איהרע אפגע פלעצע. דאו איזט
 דאו ערבטייל דער זעהנע בנימין נאך
 איהרן פֿאַמיליען.

קדמה זאת נחלת בנימין
 לגבורותיה פביב למשפחתם:
 (כא) והיו הערים למטה בני
 בנימין למשפחותיהם ירחו
 ובית הגלילה ועמק קציץ:
 (כב) ובית הערבה ועמרים
 ובית אל: (כג) והעוים והפרה
 ועפרה: (כד) וכפר העמוני
 והעפני וגבע ערים שתיים
 עשרה והצריהן: (כה) גבעון
 והרמה ובארות: (כו) והמצפה
 והכפירה והמצה: (כז) ורקם
 וירפאל והראלה: (כח) וצלע
 האלה והיבוס היא ירושלים
 גבעת קרית ערים ארבע-

עשרה וחצריהן זאת נחלת בנימין למשפחתם:

יט (א) ויצא

באור

(כב) ובית הערבה, ולמעלה בגבול כסון
 ליהודה נאמה מכסון לבית הערבה (לעיל
 ט"ו) הכי שיהיה בית ערבה בגבול יהודה?
 וכן מונה בית ערבה בתוך עמי יהודה. ואולי
 שתי ערבותיו בערבה, ושם שתייהן בית ערבה,
 וכן כי' שתי בית א, עיין. (כח) צלע האלה, שתי ערים, וכן גבעת קרית
 יט (א) הגורל

מ כ ל ל י ו פ י

(כד) וכפר העמוני, תרגום העיר ובנותיה וכפרנהא, והם כתיים חוץ לעיר,
 לכפריים ולעובדי אדמה: (כה) וצלע מלרע, וצלע האלה, גפתח, אוליהוי
 סמוך ופירוש האלה הגורל, אלא שני' שהן שתי עיירות במספר, וכן תרגום
 ונתן וצלע ואלף, וכן גבעת קרית הם שתי ערים:
 יט (יא) ופגע

ח :
 קהר
 ישר
 יגי
 בך
 צפון
 לות
 ירה
 גבר
 ונה
 גבר
 לח
 מול
 אל
 את
 עלון
 פלגון
 הירדן
 סוכות
 ורחות
 מה
 אשר
 תיבת
 וד'
 על
 ל
 ט